

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Rundradion Ab

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om Rundradion Ab ändras. Enligt förslaget fogas det till lagen bestämmelser om öppenhet i Rundradions verksamhet och ekonomi, preciseras Rundradions uppgifter i anslutning till beredskap och görs medlemsantalet i Rundradions förvaltningsråd mer flexibelt. Ändringarna baserar sig på den parlamentariska Rundradioarbetsgruppens betänkande. Till lagen fogas det dessutom sådana bestämmelser om grunder och förfaranden för valet och entledigandet av ledande personer med ansvar för Rundradions redaktionella beslutsfattande som kompletterar EU:s förordning om mediernas frihet. Det görs samtidigt tekniska ändringar i lagen.

Syftet med bestämmelserna om öppenhet är att öka offentligheten i Rundradions verksamhet. Ändringen av lagen utökar Rundradions skyldigheter att offentliggöra uppgifter om sin verksamhet och ekonomi för allmänheten. Det föreslås att uppgifterna för Rundradions förvaltningsråd samtidigt utökas med övervakning av öppenhetsskyldigheten och effektiviteten i användningen av medel. Syftet med grunderna och förfarandena för valet och entledigandet av Rundradions ledande personer är att främja Rundradions oberoende och redaktionella självständighet.

Lagen avses träda i kraft den 8 augusti 2025.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
1.1 Nationell beredning	3
1.2 Beredning av den europeiska mediefrihetsförordningen	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget	4
2.1 Nationell lagstiftning	4
2.2 Den europeiska mediefrihetsförordningen	6
3 Målsättning	7
4 Förslagen och deras konsekvenser	8
4.1 De viktigaste förslagen	8
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	8
4.2.1 Konsekvenser för Rundradions verksamhet	8
4.2.2 Samhälleliga konsekvenser och konsekvenser för grundläggande och mänskliga rättigheter	8
5 Alternativa handlingsvägar	9
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	9
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet	9
5.2.1 Sverige	9
5.2.2 Norge	10
5.2.3 Danmark	10
5.2.4 Nederländerna	11
6 Remissvar	11
6.1 Ansvariga redaktörers ställning	11
6.2 Öppenhetsskyldigheten	12
6.3 Övrigt	13
7 Specialmotivering	13
8 Ikraftträdande	18
9 Förhållande till andra propositioner	18
9.1 Samband med andra propositioner	18
10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	18
10.1 Yttrandefrihet	18
LAGFÖRSLAG	20
Lag om ändring av lagen om Rundradion Ab	20
BILAGA	24
PARALLELLTEXT	24
Lag om ändring av lagen om Rundradion Ab	24

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Nationell beredning

I regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering fastställs det att uppgifter om finansieringen av Rundradion (Yle) och användningen av dess medel blir offentliga inom ramen för aktiebolagslagen. Rundradion ska enligt regeringsprogrammet föregå med gott exempel när det gäller öppenhet och effektiv penninghantering. Regeringen har tillika förbundit sig att stärka Rundradions oberoende och redaktionella opartiskhet. Enligt regeringsprogrammet dras parlamentariska riktlinjer upp för Rundradions uppgifter och finansiering och för utvecklingen i fråga om den oberoende tillsynen över bolaget. Statsrådet tillsatte den 12 oktober 2023 en parlamentarisk arbetsgrupp för detta ändamål. Arbetsgruppen sammanträdde 33 gånger och offentliggjorde sitt betänkande den 12 september 2024.

Regeringens proposition baserar sig på den parlamentariska Rundradioarbetsgruppens betänkande. Genom propositionen genomförs också Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083 om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 2010/13/EU (europeisk mediefrihetsförordning), nedan *mediefrihetsförordningen* eller *förordningen*.

Regeringens proposition har beretts som tjänsteuppdrag vid kommunikationsministeriet. Utkastet till regeringsproposition var på remiss i tjänsten utlåtande.fi under perioden den 21 februari –14 mars 2025. Remisstiden var kortare än vad som rekommenderas i anvisningen för hörande vid författningsberedning, eftersom propositionens innehåll till stor del har fastställts redan i den parlamentariska Rundradioarbetsgruppens betänkande och lagstiftningen enligt propositionen tillämpas på endast en aktör, det vill säga Rundradion. Vid bedömningen av tiden för hörande ansågs det dessutom vara av betydelse att den parlamentariska Rundradioarbetsgruppen under arbetets gång i stor utsträckning hörde företag, intresseorganisationer, forskare och andra intressentgrupper inom mediebranschen och att de parlamentariskt fastställda lagändringarna därmed har beretts utifrån ett omfattande hörande. Med beaktande av propositionens omfattning och innehållets begriplighet ansågs det också att en kortare remisstid är godtagbar. Det lämnades sammanlagt 22 utlåtanden. Det har gjorts ett sammandrag av remissvaren som är tillgängligt i statsrådets tjänst för projektinformation (LVM032:00/2024).

1.2 Beredning av den europeiska mediefrihetsförordningen

Europeiska kommissionen offentliggjorde den 16 september 2022 sitt förslag till mediefrihetsförordning ([COM\(2022\) 457 final](#)). Förordningen utgör en del av EU:s strävan att främja demokratisk delaktighet, motverka desinformation och stödja fria och pluralistiska medier i enlighet med den europeiska handlingsplanen för demokrati. Statsrådets U-skrivelse om kommissionens förslag till mediefrihetsförordning lämnades till riksdagen den 10 november 2022 [U 84/2022 rd](#) och därefter lämnades en kompletterande U-skrivelse [UJ 43/2023 rd](#). I riksdagen behandlades ärendet av kommunikationsutskottet, grundlagsutskottet och stora utskottet. Dessutom ordnade kommunikationsministeriet den 19 oktober 2022 och den 8 februari 2024 möten för intressentgrupperna i syfte att informera om innehållet i och

förhandlingsläget för den europeiska mediefrihetsförordningen samt kartlägga finländska aktörers synpunkter på de centrala förhandlingsfrågorna.

Den europeiska mediefrihetsförordningen behandlades vid möten i rådets arbetsgrupp för audiovisuella frågor och mediefrågor under perioden den 29 september 2022–11 januari 2024. Rådet godkände en allmän riktlinje ([10954/23](#)) om förslaget den 21 juni 2023. Europaparlamentet antog sin ståndpunkt inför förhandlingarna om förslaget till rättsakt vid sitt plenarsammanträde den 3 oktober 2023 ([P9_TA\(2023\)0336](#)).

Europaparlamentet och rådet antog den 11 april 2024 [förordning \(EU\) 2024/1083](#) om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 2010/13/EU (europeisk mediefrihetsförordning). Förordningen har börjat tillämpas stegvis med början den 8 november 2024 så att förordningen tillämpas i sin helhet från och med den 8 augusti 2025.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Nationell lagstiftning

Rundradion är ett bolag med specialuppgifter som nästan helt ägs av staten. Rundradians lagstadgade uppgift är enligt 7 § i lagen om Rundradion Ab (1380/1993, nedan *Rundradiolagen*) att bedriva allmännyttig televisions- och radioverksamhet. I Rundradiolagen föreskrivs det dessutom om bland annat bolagets förvaltning och tillsyn. Bolaget ska i sin verksamhet iaktta inte bara Rundradiolagen utan också annan tillämplig lagstiftning. Sådan lagstiftning är till exempel aktiebolagslagen (624/2006), bokföringslagen (1336/1997) och konkurrenslagen (948/2011). Utöver de lagstadgade skyldigheterna ska Rundradion iaktta bland annat statens ägarpolitiska principer¹ till den del som bolagets förvaltningsråd har fastställt att Rundradion ska iaktta principerna.

I 2 kap. i Rundradiolagen finns bestämmelser om bolagets förvaltning. Enligt lagens 4 § är bolagets förvaltningsorgan utöver förvaltningsrådet också styrelsen och generaldirektören som är bolagets verkställande direktör. Lagens 5 § innehåller kriterier som gäller valet av förvaltningsrådet och enligt dessa kriterier ska till medlemmar i förvaltningsrådet väljas personer som är förtrodda med vetenskap, konst, kulturarbete samt näringslivet och ekonomiska frågor samt personer som företräder olika samhälls- och språkgrupper.

För övervakningen av Rundradion ansvarar i huvudsak förvaltningsrådet i enlighet med 6 § i Rundradiolagen. Riksdagen väljer medlemmarna i förvaltningsrådet vid valperiodens första riksmöte och förvaltningsrådet är ett organ som avses i 36 § och 37 § 2 mom. i grundlagen. På förvaltningsrådet ankommer till exempel att välja och entlediga bolagets styrelse och styrelseordförande och att besluta om betydande inskränkningar eller utvidgning av bolagets verksamhet samt om bolagets strategi och riktlinjerna för ekonomin och verksamheten. Dessutom ska förvaltningsrådet se till och övervaka den programverksamhet som bedrivs i allmännyttigt syfte. Rundradians förvaltningsråd ska årligen lämna riksdagen en berättelse om hur den allmännyttiga verksamheten har genomförts och hur det har fullgjort sina styrnings- och tillsynsuppgifter under det föregående kalenderåret. Bestämmelser om förvaltningsrådets rätt

¹ [Statsrådets ägarpolitiska principbeslut 2024: Hållbar tillväxt genom statligt innehav, statsrådets publikationer 2024:29](#)

att få upplysningar finns i 6 kap. 22 § i aktiebolagslagen. Bestämmelser om tystnadsplikt för medlemmarna i förvaltningsrådet finns i 4 § 2 mom. i lagen om företagshemligheter (595/2018).

Enligt 6 c § i Rundradiolagen ska bolagets styrelse ha minst fem och högst åtta medlemmar som inte får vara medlemmar i förvaltningsrådet och inte heller höra till bolagets övriga högsta ledning. Bolagets styrelse ska enligt den paragrafen företräda tillräckligt mångsidig sakkunskap och de båda språkgrupperna. Kravet på tillräckligt mångsidig sakkunskap beskrivs närmare i regeringens proposition RP 43/2005 rd, enligt vilken det i fråga om Rundradion kan bli fråga om i synnerhet sakkunskap som anknyter till allmännyttig verksamhet, företagsledning, ekonomi, kommunikation, kommunikationsteknologi och kännedom om kulturliv och bildning. I propositionen konstateras vidare att med tanke på Rundradions verksamhet är det viktigt att styrelsemedlemmarna företräder en möjligast mångsidig sakkunskap på olika områden, på så sätt att denna kunskap är förenad med sakkunskap om den allmännyttiga verksamheten. Rundradions styrelse ska bland annat välja och entlediga bolagets verkställande direktör, välja bolagets övriga högsta ledning samt fastställa deras löner och andra till befattningarna anslutna villkor. Med den övriga högsta ledningen avses bland annat de ledande personer som hör till bolagets ledningsgrupp, såsom ansvariga redaktörer.

I enlighet med 12 a och 12 b § i Rundradiolagen har Transport- och kommunikationsverket vissa ekonomiska tillsynsuppgifter. Enligt 12 a § i Rundradiolagen övervakar Transport- och kommunikationsverket att den allmännyttiga televisions- och radioverksamheten har särredovisats från den övriga allmännyttiga verksamheten och att Rundradion i bokföringen har särredovisat annan verksamhet än allmännyttig verksamhet från den allmännyttiga verksamheten. Transport- och kommunikationsverket övervakar också förbuden mot reklam, underprissättning och korssubventionering. För Transport- och kommunikationsverkets tillsynsuppgift ska Rundradion årligen lämna verket sitt bokslut, resultaträkningarna och balansräkningarna för de särredovisade funktionerna tillsammans med bilagor och revisorernas utlåtande om särredovisningskalkylerna. Dessutom ska Rundradion enligt 12 b § i Rundradiolagen lämna Transport- och kommunikationsverket en berättelse om de tjänster som tillhandahållits under det föregående kalenderåret. Transport- och kommunikationsverket ska lämna ett utlåtande om Rundradions berättelse också till statsrådet och riksdagens kommunikationsutskott.

I lagen om statens televisions- och radiofond (745/1998) föreskrivs det om ordnandet av finansieringen av Rundradion. Enligt 3 § i den lagen får statens televisions- och radiofond medel ur ett anslag i statsbudgeten för att täcka Rundradions kostnader för den allmännyttiga verksamheten enligt 7 § i Rundradiolagen. Anslaget uppgick 2013 enligt lagen till 500 miljoner euro, och anslagsbeloppet justeras årligen så att det motsvarar förändringen i kostnadsnivån. Som grund för justeringen används ett index som till en tredjedel består av levnadskostnadsindexet och till två tredjedelar av förtjänstnivåindexet.

Enligt 8 kap. i aktiebolagslagen ska Rundradion upprätta ett bokslut och en verksamhetsberättelse med iakttagande av bestämmelserna i det kapitlet och i bokföringslagen. Verksamhetsberättelsen och bokslutet har under de senaste åren offentliggjorts i Rundradions årsberättelse, som också innehåller en ansvarsrapport, en bolagsstyrningsrapport samt en ersättningsrapport. Rundradion offentliggör ovannämnda berättelser, resultaträkningar och balansräkningar på sin webbplats² till den del de inte innehåller sekretessbelagda uppgifter.

² <https://svenska.yle.fi/bolaget/arsberattelser>

Utöver dessa offentliggör Rundradion på sin webbplats också andra uppgifter, till exempel ekonomiska tal³ och verksamhetsprinciper⁴, såsom sin premieringspolicy⁵.

2.2 Den europeiska mediefrihetsförordningen

I mediefrihetsförordningen fastställs gemensamma regler för verksamheten på den inre marknaden för medietjänster. Syftet med reglerna är att säkerställa att det för offentliga och privata medier är lättare att på EU:s inre marknad verka över gränserna utan otillbörliga påtryckningar och med beaktande av digitaliseringen av mediernas verksamhetsmiljö.

Artikel 5 i förordningen innehåller bestämmelser om leverantörer av public service-medier, det vill säga rundradiobolag. Enligt den artikeln ska medlemsstaterna säkerställa att leverantörer av public service-medier är redaktionellt och funktionellt oberoende och på ett opartiskt sätt erbjuder sin publik en mångfald av information och åsikter. Medlemsstaterna ska enligt artikel 5.2 säkerställa att förfarandena och grunderna för utnämning och entledigande av verksamhetschefen eller styrelseledamöterna för leverantörer av public service-medier syftar till att garantera oberoendet hos leverantörerna av public service-medier. Artikel 5.2 förpliktar medlemsstaterna att på nationell nivå fastställa transparenta, objektiva, icke-diskriminerande och proportionella förfaranden och grunder för utnämning av verksamhetschefen och styrelseledamöterna. Enligt artikel 5.2 ska beslut om entledigande vara vederbörligen motiverade, och de får fattas endast om vederbörande inte längre uppfyller de fastställda villkoren för uppdraget. Beslut om entledigande ska meddelas de berörda personerna, och beslut ska kunna prövas rättsligt.

Enligt skäl 31 i ingressen till förordningen ska de principer som fastställs på nationell nivå omfatta personer eller organ som har en roll när det gäller att fastställa redaktionella strategier eller som utgör den högsta beslutande myndigheten i detta avseende. Medlemsstaterna har närmare prövningsrätt i fråga om bestämmelsernas innehåll. Vid användningen av det nationella handlingsutrymmet är den nationella lagstiftningen om Rundradion av betydelse.

Enligt artikel 5.3 ska medlemsstaterna också säkerställa att finansieringsförfarandena för rundradiobolag bygger på transparenta och objektiva kriterier som fastställts i förväg. Dessa finansieringsförfaranden ska garantera att bolagen har tillräckliga, hållbara och förutsebara ekonomiska resurser som möjliggör fullgörande av och utvecklingsförmåga inom ramen för public service-uppdraget. De ekonomiska resurserna ska vara av ett slag som skyddar det redaktionella oberoendet hos rundradiobolagen.

Artikel 5.4 förpliktar medlemsstaterna att utse en eller flera oberoende myndigheter eller ett eller flera oberoende organ eller införa mekanismer som är fria från politiskt inflytande från regeringar för att övervaka att skyldigheterna enligt artikeln fullgörs. Med mekanismer som är fria från politiskt inflytande från regeringar avses utifrån de diskussioner som förts i förhandlingarna om förordningen till exempel parlamentariska modeller för tillsynen över leverantörer av public service-medier.

³ <https://svenska.yle.fi/a/7-10052939>

⁴ <https://svenska.yle.fi/verksamhetsprinciper>

⁵ <https://svenska.yle.fi/a/7-1497902>

Mediefrihetsförordningens krav vad gäller utnämning och entledigande av verksamhetschefen eller styrelseledamöterna för leverantörer av public service-medier är i huvudsak mer detaljerade än de gällande bestämmelser om valet av bolagets ledning och direktörer som finns i aktiebolagslagen eller Rundradiolagen. Den nationella lagstiftningen innehåller således inte till alla delar tillräckliga bestämmelser om förfarandena och kriterierna för utnämning och entledigande av bolagets ledande personer eller styrelseledamöterna.

När skyldigheterna enligt mediefrihetsförordningen gäller grunderna för utnämning och entledigande av ledande personer som har inflytande på det redaktionella innehållet ska nationellt beaktas lagen om yttrandefrihet i masskommunikation (460/2003, nedan *yttrandefrihetslagen*), enligt vars 4 § den ansvariga redaktören beslutar om innehållet i en periodisk publikation, en nätpublikation eller ett program och även leder och övervakar det redaktionella arbetet. Utgivaren och den som utövar programverksamhet är skyldiga att utse en eller flera ansvariga redaktörer för en periodisk publikation eller nätpublikation eller ett program. Även Rundradion ska iaktta skyldigheterna enligt yttrandefrihetslagen och således ska beslut om Rundradions redaktionella innehåll fattas av bolagets ansvariga redaktörer. De förfaranden och kriterier för val och entledigande som gäller Rundradions ansvariga redaktörer ska därmed tas in i Rundradiolagen i enlighet med mediefrihetsförordningen.

Utifrån den bedömning som gjordes under beredningen förutsätter mediefrihetsförordningen inga ändringar i lagen om statens televisions- och radiofond, eftersom den lagen kan anses garantera att Rundradion har tillräckliga, hållbara och förutsebara ekonomiska resurser och att förfarandena för finansieringen av Rundradion grundar sig på öppna och objektiva kriterier. Eftersom det föreskrivs om finansieringen av Rundradions på lagnivå, är det inte möjligt att ändra finansieringen av Rundradion enbart genom ett beslut som fattas vid budgetförhandlingarna, utan en ändring av finansieringen förutsätter alltid att lagen ändras. Det har enligt vedertagen praxis avtalats parlamentariskt om ändringar i finansieringen av Rundradion, såsom frysningar av indexjusteringen, mellan alla riksdagspartier, vilket för sin del säkerställer att finansieringen är långsiktig och förutsebar.

För tillsynen över Rundradion ansvarar i första hand för egen del Rundradions förvaltningsråd och Transport- och kommunikationsverket. I och med att förvaltningsrådet årligen upprättar en verksamhetsberättelse för riksdagen kan det anses att Rundradions verksamhet i sista hand övervakas av riksdagen. Förvaltningsrådet är också ett sådant organ som riksdagen väljer och som avses i 36 § och 37 § 2 mom. i grundlagen. Förvaltningsrådet ansvarar alltså för sin verksamhet endast inför riksdagen. Under beredningen av propositionen har det ansetts att tillsynen över Rundradion har ordnats på det sätt som förutsätts i mediefrihetsförordningen, det vill säga att tillsynsuppgiften har anförtratts av en aktör som är fri från inflytande från regeringen.

I den nationella lagstiftningen ska det således med stöd av mediefrihetsförordningen tas in kriterier och förfaranden för val och entledigande av Rundradions ansvariga redaktörer. Till övriga delar ska den nationella lagstiftningen anses uppfylla kraven i förordningen.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att genomföra mediefrihetsförordningens bestämmelser om skyddsmekanismer för oberoendet hos leverantörer av public service-medier samt att göra de ändringar i Rundradiolagen som den parlamentariska Rundradioarbetsgruppen föreslår.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Det ska i lagen tas in en skyldighet för Rundradion att främja öppenheten i sin verksamhet och ekonomi i enlighet med den parlamentariska Rundradioarbetsgruppens betänkande. I praktiken ska Rundradion i och med skyldigheten göra mer information än tidigare om sin verksamhet och ekonomi allmänt tillgänglig. Det föreslås att tillsynen över skyldigheten och över effektiviteten i Rundradions användning av medel ska anförtros Rundradions förvaltningsråd. I lagen ska också tas in de förfaranden och kriterier för val och entledigande av Rundradions ledande personer som mediefrihetsförordningen förutsätter. Enligt förslaget ska förfarandena och kriterierna gälla Rundradions ansvariga redaktörer.

Det föreslås att också andra ändringar som har mindre konsekvenser görs i lagen i enlighet med Rundradioarbetsgruppens riktlinjer.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Konsekvenser för Rundradions verksamhet

Med anledning av bestämmelserna om öppenhet ska Rundradion i fortsättningen samla in, analysera och producera information i användarvänlig form om bolagets kostnader per avdelning och enhet i större utsträckning än tidigare, till exempel genom att mer detaljerat än i nuläget specificera bolagets personalkostnader samt kostnaderna för innehåll, distribution och digital utveckling av tjänster. I och med öppenhetsskyldigheten ökar den administrativa bördan för bolaget. Den administrativa bördan kan bedömas gälla i synnerhet insamling och behandling av uppgifter så att de är lättillgängliga för allmänheten.

Enligt Rundradions uppskattning ökar öppenhetsskyldigheten omedelbart Rundradions permanenta administrativa årliga kostnader med cirka fem årsverken. Under det år då skyldigheten träder i kraft medför den dessutom en engångskostnad för ändringsarbeten på uppskattningsvis fem årsverken för planeringen och genomförandet av nya verksamhetsprocesser som gäller fullgörandet av skyldigheten. Öppenhetsskyldigheten medför informationssystemkostnader av engångsnatur i storleksklassen cirka 100 000 euro samt årliga kostnader för förvaltningen av informationssystemet. Öppenhetsskyldigheten torde dessutom indirekt i större utsträckning orsaka ändringsbehov i Rundradions verksamhetsprocesser, och dessa behov ökar i någon mån arbetsmängden och därmed kostnaderna för all datahantering som omfattas av öppenhetsskyldigheten. De ekonomiska konsekvenserna är dock i detta skede förenade med osäkerhet.

4.2.2 Samhälleliga konsekvenser och konsekvenser för grundläggande och mänskliga rättigheter

Rundradions verksamhet finansieras med en skatt som tas ut av medborgare och företag, och därför är förväntningarna på bolagets verksamhet höga när det gäller öppenhet och transparens. I och med öppenhetsskyldigheten kommer det att finnas tillgång till mångsidigare och mer detaljerad information än tidigare om bolagets verksamhet och användning av medel. Allmänhetens och intressentgruppernas möjligheter att utvärdera Rundradions användning av resurser förbättras i och med att bolagets verksamhet blir mer öppen och transparent.

Öppenhetsskyldigheten kan öka växelverkan mellan Rundradion, allmänheten och det övriga samhället, vilket kan ha positiva konsekvenser för Rundradions verksamhet vid fullgörandet av de allmännyttiga uppgifterna. Uppkomsten av positiva samhälleliga konsekvenser förutsätter att Rundradion offentliggör informationen så att den är lättillgänglig och begriplig för allmänheten.

Vid beredningen av propositionen har det bedömts att de i förordningen avsedda kriterierna och förfarandena för utnämning och entledigande av verksamhetschefen eller styrelseledamöterna för leverantörer av public service-medier ska tillämpas på Rundradions ansvariga redaktörer. De ansvariga redaktörerna har enligt 4 § i yttrandefrihetslagen beslutanderätt och ansvar när det gäller innehållet i ett program eller en publikation, och därför kan de ansvariga redaktörerna bli utsatta för påverkan. Genom den 6 d § som föreslås i propositionen förbättras uppsägningsskyddet för ansvariga redaktörer och förhindras obehöriga uppsägningssituationer som grundar sig på utövande av redaktionell beslutanderätt. Avsikten är att minska det eventuella hot om entledigande och den otillbörlig påverkan som ansvariga redaktörer kan utsättas för och som grundar sig på den ansvariga redaktörens utövande av sin redaktionella beslutanderätt. Syftet med de bestämmelser om val och entledigande av ansvariga redaktörer som baserar sig på mediefrihetsförordningen är att trygga Rundradions oberoende och således i sista hand säkerställa medborgarnas möjlighet att få tillförlitlig information och annat innehåll inom den allmännyttiga verksamheten. Skyddet av ställningen för ansvariga redaktörer bedöms allmänt taget ha positiva konsekvenser för Rundradions självständighet och redaktionella oberoende och därmed anses den föreslagna regleringen främja yttrandefriheten. Propositionen bedöms dock inte ha några direkta konsekvenser för innehållet i Rundradions programverksamhet eller för medborgarnas, inklusive grupper med särskilda behovs, rätt till Rundradions programutbud och andra innehåll.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Det gjordes i fråga om skyldigheterna enligt mediefrihetsförordningen en bedömning av tillämpningsområdet för de förslag som gäller val och entledigande av Rundradions ledande organ och ledande personer. I alternativen beaktades den nationella lagstiftningen, som på det sätt som anges ovan innehåller bestämmelser om de ansvariga redaktörernas uppgifter och ansvar (yttrandefrihetslagen) samt om uppgifterna för Rundradions ledande organ och ledande personer (Rundradiolagen). Ett alternativ var att föreskriva om valet och entledigandet av medlemmarna i Rundradions styrelse. Enligt skäl 31 i ingressen till förordningen ska de bestämmelser som främjar respektive rundradiobolags oberoende gälla utnämning och entledigande av personer eller organ som har en roll när det gäller att fastställa redaktionella strategier eller som utgör den högsta beslutande myndigheten i detta avseende inom leverantören av public service-medier. I ljuset av skäl 31 och den nationella lagstiftningen har det vid beredningen ansetts ändamålsenligt att föreskriva om kriterierna och förfarandena för valet och entledigandet av ansvariga redaktörer, eftersom medlemmarna i styrelsen inte deltar i det redaktionella beslutsfattandet.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

5.2.1 Sverige

Kulturdepartementet i Sverige har offentliggjort en promemoria (Ds 2024:28)⁶ i vilken det redogörs för Sveriges planer för hur mediefrihetsförordningen ska genomföras. När det gäller skyddsmekanismerna för leverantörer av public service-medier anser Sverige att dess nationella lagstiftning redan uppfyller kraven i artikel 5.1 och 5.3 i förordningen. För att genomföra artikel 5.2 i förordningen ska i Sverige förfarandena och kriterierna för utnämning och entledigande av verksamhetschefen eller styrelseledamöterna utsträckas till styrelseledamöter och den verkställande direktören hos leverantörer av public service-medier. Dessa förfaranden och kriterier ska framgå av bolagens bolagsordningar. För att säkerställa att bestämmelserna om skyddsmekanismer för oberoendet hos leverantörer av public service-medier ingår i bolagsordningarna ska det i Sveriges nationella lag föreskrivas om detta krav på bolagsordningen som ett komplement till bestämmelserna i aktiebolag.

I Sverige är Sveriges Television (SVT), Sveriges Radio (SR) och Sveriges Utbildningsradio (UR) rundradiobolag. På rundradiobolag tillämpas allmänt den lagstiftning som tillämpas på aktiebolag, bland annat aktiebolagslagen och bokföringslagen. Utöver de skyldigheter som följer av dessa lagar finns det särskilda bestämmelser om bolagens bokföring och revision i bolagens finansieringsvillkor. I enlighet med kraven i finansieringsvillkoren ska public service-bolagen offentliggöra information om sina utgifter på allmän nivå i samband med rapporteringen om hur public service-uppdraget fullgörs. I praktiken offentliggör bolagen årligen information om sina utgifter på genrenivå. Kostnaderna för enskilda innehåll eller program behöver inte offentliggöras. Bolagen omfattas inte heller av tillämpningsområdet för lagstiftningen om offentlighet i myndigheternas handlingar.

5.2.2 Norge

I Norge bedrivs rundradioverksamheten av NRK som är ett statsägt aktiebolag. Norges lag om offentlighet i myndigheternas handlingar (offentleglova) tillämpas på statsägda bolag och därmed också på NRK. Med stöd av lagen har det dock också föreskrivits om vissa bolagsspecifika undantag. Enligt det undantag som gäller NRK behöver NRK inte offentliggöra handlingar som rör dess redaktionella verksamhet eller programverksamhet. Bakgrunden till begränsningen är målet att NRK ska vara i samma ställning som andra mediebolag samt att NRK:s oberoende och skyddet för redaktionella källor ska tryggas. Bolagets övriga handlingar är i regel offentliga. Det finns dock också allmänna undantag från offentligheten och till exempel handlingar som omfattas av tystnadsplikten behöver inte lämnas ut, även om de inte hänför sig till bolagets redaktionella verksamhet eller programverksamhet.

5.2.3 Danmark

I Danmark finns det två rundradiobolag: det offentligt finansierade DR och det statsägda reklamfinansierade TV2 som är verksamt som ett aktiebolag. DR:s verksamhet omfattas av tillämpningsområdet för Danmarks förvaltningslag (offentlighedsloven) med de undantag som anges i radio- och televisionslagen. Tillämpningsområdet för Danmarks förvaltningslag

⁶ <https://www.regeringen.se/contentassets/cac6e6e18edf4e71a41978e6c13243fe/ds-kompletterande-bestammelser-till-eus-mediefrihetsforordning.pdf>

omfattar inte DR:s allmännyttiga verksamhet enligt radio- och televisionslagen och därmed anslutna ekonomiska omständigheter. Bestämmelser om DR:s ekonomiska öppenhet finns i det avtal om allmännyttig verksamhet som DR och kulturministeriet har ingått. DR ska i sin berättelse om den allmännyttiga verksamheten offentliggöra information om penninganvändningen för medieinnehåll på genrenivå samt indelad i externa och interna produktioner. Skyldigheten att lämna information omfattar inte enskilda program eller vissa medieinnehåll.

Eftersom TV2 är ett statsägt bolag tillämpas Danmarks förvaltningslag inte på det på samma sätt som på DR. TV2 omfattas däremot av tillämpningsområdet för lagstiftningen som gäller offentliga bolag (selskabsloven) och som innehåller flera öppenhetsskyldigheter för statsägda bolag.

Våren 2024 offentliggjorde Danmarks kulturministerium en rapport om DR:s styrelse och valet av den och i rapporten presenteras utvecklingsförslag som gäller valet av bolagets styrelseledamöter. I rapporten föreslås det att valet av styrelseledamöter ska styras av striktare kompetenskrav än i nuläget för de ledamöter som väljs. I rapporten föreslås det dessutom att styrelseledamöternas mandatperiod ska förkortas från fyra år till tre år och att styrelsens kompetens ska utvärderas regelbundet. Syftet med förslagen är att reformera modellen för val av styrelse så att den främjar styrelseledamöternas yrkesskicklighet och säkerställer DR:s och dess styrelses oberoende. Enligt [ett pressmeddelande](#) som kulturministeriet offentliggjorde den 12 april 2024 träder de ändringar som föreslås i rapporten i kraft 2027.

5.2.4 Nederländerna

I Nederländerna är rundradioaktörer Nederlands publiek omroepbestel (NPO), som är verksamt som ett administrativt organ, samt självständiga utövare av programverksamhet som har licens för allmännyttig programverksamhet. Nederländernas medielagstiftningen ger NPO:s styrelse rätt att utöva offentlig makt och NPO:s styrelse kan till exempel meddela föreskrifter som är bindande för dem som utövar allmännyttig programverksamhet. Dessutom beslutar NPO:s styrelse om fördelningen av finansieringen och sändningstiden mellan utövarna av programverksamhet. Nederländernas lag om offentlighet i myndigheternas handlingar (Wet openbare overheid, Woo) tillämpas på NPO till den del NPO utövar offentlig makt. NPO:s övriga verksamhet omfattas inte av tillämpningsområdet för lagen om offentlighet i myndigheternas handlingar. NPO behöver dock inte med stöd av lagen offentliggöra detaljerad information om kostnaderna för enskilda program eller medieinnehåll. På utövare av allmännyttig programverksamhet tillämpas inte bestämmelserna om verksamhetens offentlighet.

6 Remissvar

6.1 Ansvariga redaktörers ställning

Flera remissinstanser (Audiovisual Producers Finland - APFI ry, Opinionsnämnden för massmedier, MTV Oy, Medieförbundet rf, Radiomedia rf, Sanoma Media Finland Oy) ansåg att de i den nya 6 d § föreslagna grunderna för uppsägning av ansvariga redaktörer i själva verket kan ha en negativ effekt på ansvariga redaktörers oberoende och begränsa det redaktionella beslutsfattandet. I utlåtandena fästes till denna del uppmärksamhet vid att de grunder som föreslås i utkastet kan ha en avskräckande effekt som medför att Rundradion inte vågar ge plats

åt modig journalistik och ökar risken för att ansvariga redaktörer sägs upp. Remissinstanserna ansåg det vara viktigt att Rundradion och dess redaktörer inte är föremål för utomstående påverkan. En del av remissinstanserna (Medieförbundet rf, Radiomedia rf, Sanoma Media Finland Oy) föreslog att vissa punkter i grunderna ska slopas av denna orsak, medan en del (Rundradion) föreslog sådana preciseringar i grunderna i den föreslagna 6 d § som syftar till att förhindra utomstående påverkan och att precisera att journalistik i många fall kan medföra risk för en straffprocess. Suomen Journalistiliitto - Finlands Journalistförbund ry beaktade i sitt utlåtande det pågående projektet för att ändra grunderna för uppsägning av personer och konstaterade att den nu föreslagna formuleringen i Rundradiolagen kan leda till ett starkare uppsägningsskydd för den högsta ledningen, även om det av den enligt tidigare praxis har kunnat förutsättas särskilt föredömlig verksamhet. Forskarna inom mediebranschen föreslog att grunderna för utnämning och entledigande enligt mediefrihetsförordningen ska utvidgas till hela Rundradions ledning.

Vid den fortsatta beredningen av propositionen har bestämmelserna om uppsägning av ansvariga redaktörer ändrats så att ordalydelsen i bestämmelserna bättre än tidigare beaktar eventuella framtida ändringar i arbetsavtalslagen. Specialmotiveringen till den föreslagna 6 d § har också vid den fortsatta beredningen preciserats utifrån remissvaren så att motiveringen syftar till att trygga ansvariga redaktörers oberoende och att förhindra påverkan utifrån. Syftet med regeringens proposition är inte att begränsa möjligheterna för granskande journalistik att avslöja missförhållanden och oegentligheter i samhället eller andra samhällsrelaterade betydelsefulla omständigheter. Motiveringen till paragrafen har till denna del kompletterats och journalistikens betydelse som möjliggörare av den demokratiska kontrollen av den offentliga makten betonas starkare än tidigare.

6.2 Öppenhetsskyldigheten

Remissinstanserna understödde i stor utsträckning en ökad öppenhet och ansåg att öppenhet är viktig med tanke på yttrandefriheten. En del av remissinstanserna (justitieministeriet, Medieförbundet rf, Radiomedia rf, Sanoma Media Finland Oy, MTV Oy, Tammerfors universitet) ansåg att den föreslagna öppenhetsskyldigheten är för omfattande eller att den bör göras strängare. Justitieministeriet hänvisade i sitt utlåtande till Lagberedarens handbok och till grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 37/2006 rd) som gäller bestämmelser med få rättsliga förpliktelser. Justitieministeriet fäste också uppmärksamhet vid att innehållet i och gränserna för skyldigheten till stor del fastställs i motiveringen och konstaterade att vid den fortsatta beredningen bör möjligheterna att precisera öppenhetsskyldigheten i bestämmelserna bedömas. En del av företrädarna för kommersiella medier (Medieförbundet rf, Radiomedia rf, Sanoma Media Finland Oy) föreslog i sitt utlåtande att paragrafen om öppenhet ska kompletteras med ett nytt moment för att bolagets öppenhet och offentliggörande av uppgifter ska fullgöras effektivt också i praktiken. MTV Oy föreslog att öppenhetsskyldigheten ska göras strängare och att paragrafen ska preciseras. Forskarna inom mediebranschen vid Tammerfors universitet ansåg i sitt utlåtande att själva lagtexten är lyckad, men föreslog att motiveringen ska preciseras. Rundradions förvaltningsråd bedömde i sitt utlåtande att skötseln av den nya tillsynsuppgiften enligt 6 § 8 punkten i lagen leder till etablering av fullgörandet av Rundradions öppenhetsskyldighet i förvaltningsrådets styrning rätt snart efter ikraftträdandet av lagen. Tillsynsuppgiften kommer enligt förvaltningsrådets utlåtande att i viss mån förutsätta att utomstående sakkunniga som väljs av förvaltningsrådet anlitas. I utlåtandena från de aktörer som företräder Rundradions anställda (Ylen ohjelmatyöntekijät - Rundradions programarbetare ry, Radio- ja televisiotoimittajien liitto - Radio- och televisionsredaktörernas förbund r.y.) lyftes

det fram att dataskyddet för Rundradions anställda bör tillgodoses i samband med den ökade öppenheten.

Även om det fanns ett brett understöd för att öka öppenheten, togs det i utlåtandena upp att det av propositionen inte framgår hur öppenhetsskyldigheten skiljer sig från det nuvarande offentliggörandet av ekonomiska uppgifter och vilka problem det i nuläget finns som talar för att det ska föreskrivas om en öppenhetsskyldighet (forskarna inom mediebranschen vid Tammerfors universitet). I utlåtandena fästes också uppmärksamhet vid den administrativa börda som öppenhetsskyldigheten medför (Rundradions programarbetare, forskningskonsortiet DECA, Riku Neuvonen, professor i offentlig rätt, Finlands Journalistförbund). En del av remissinstanserna (Finlands Journalistförbund, Radio- och televisionsredaktörernas förbund) ansåg att tillämpningen av offentlighetslagen på statsägda och kommunalt ägda bolag på samma sätt som i de andra nordiska länderna skulle vara en betydligt effektivare lagstiftningsmetod med tanke på den samhällseliga öppenheten.

Vid den fortsatta beredningen har den föreslagna 7 b § om öppenhetsskyldigheten eller den nya 6 § 1 mom. 8 punkten om förvaltningsrådets tillsynsuppgift inte ändrats. Det har avtalats parlamentariskt om innehållet i dessa bestämmelser i Martinens arbetsgrupps betänkande av den 12 september 2024 och paragraferna samt specialmotiveringen till dem presenteras i regeringens proposition på det sätt som de ingår i betänkandet. Den föreslagna öppenhetsskyldigheten enligt 7 b § motsvarar till sin formulering Rundradiolagens gällande 7 a §, i vilken det konstateras att Rundradion genom sin verksamhet ska främja yttrandefriheten, högklassig journalistik och mångfald inom medierna. Den noggrannare styrningen av innehållet i öppenhetsskyldigheten och tillsynen över att den fullgörs ankommer på det förvaltningsråd som riksdagen väljer, vilket också konstateras i förvaltningsrådets utlåtande.

6.3 Övrigt

I utlåtandena fästes uppmärksamhet vid det parlamentariska beredningssättet och vid att etablerad praxis inte till alla delar kan anses vara tillräcklig för att trygga Rundradions självständighet (forskningskonsortiet DECA, Tammerfors universitet, Riku Neuvonen, professor i offentlig rätt, Audiovisual Producers Finland - APFI ry, Radio- och televisionsredaktörernas förbund). En del av dessa remissinstanser föreslog att det parlamentariska sättet att fatta beslut uttryckligen ska fogas till lagen eller att det ska föreskrivas om Rundradions ställning i grundlagen. En del av de nämnda remissinstanserna fäste också särskild uppmärksamhet vid det parlamentariska beredningssättet i fråga om förfarandena för finansieringen av Rundradion och vid kraven enligt artikel 5.3 i mediefrihetsförordningen. Dessutom fäste justitieministeriet uppmärksamhet vid förvaltningsrådets ställning och uppfyllandet av kraven enligt artikel 5.4 i mediefrihetsförordningen samt vid motiveringens tillräcklighet till denna del.

En del av företrädarna för kommersiella medier (Medieförbundet rf, Radiomedia rf, Sanoma Media Finland Oy) föreslog i sina utlåtanden att modellen för tillsynen över Rundradion ska ändras och att tillsynen ska utövas av en oberoende myndighet.

Vid den fortsatta beredningen har det i lagen inte tagits in något krav på parlamentariskt beslutsfattande i anslutning till rundradiopolitiken. I propositionen föreslås det inte heller några ändringar i tillsynen över Rundradion. Enligt etablerad praxis har beslut om uppgifterna för finansieringen av och tillsynen över Rundradion fattats parlamentariskt. Eftersom Martinens

parlamentariska arbetsgrupp i sitt betänkande inte har föreslagit några ändringar i vad som nämns ovan, föreslås det inte heller i regeringens proposition några ändringar vad gäller detta. Motiveringen till propositionen har preciserats i avsnitt 2.2 utifrån justitieministeriets utlåtande och i avsnittet beskrivs vad som i förhandlingarna om förordningen avsetts med mekanismer som är fria från politiskt inflytande från regeringar i samband med artikel 5.4 i förordningen.

7 Specialmotivering

5 §. Förvaltningsrådet. För att göra eventuella framtida ändringar i förvaltningsrådets medlemsantal smidigare ska det i 1 mom. i paragrafen tas in ett omnämnande av att högst 21 medlemmar kan väljas till förvaltningsrådet. Ändringen möjliggör en omvärdering av medlemsantalet till exempel under följande valperiod innan valet av medlemmar till förvaltningsrådet förrättas.

6 §. Förvaltningsrådets uppgifter. Till 1 mom. i paragrafen fogas en ny 8 punkt, enligt vilken förvaltningsrådet ska övervaka att de medel som anvisats för bedrivandet av allmännyttig verksamhet används öppet och effektivt. Användningen av offentliga medel är förknippad med kravet på öppenhet och effektivitet i användningen av medlen, och det är därför ändamålsenligt att förvaltningsrådet övervakar att dessa förutsättningar uppfylls i Rundradions verksamhet. Förvaltningsrådets tillsynsuppgift gäller särskilt övervakningen av skyldigheten att främja öppenhet i Rundradions ekonomi och verksamhet enligt den nya 7 b §.

Enligt artikel 4.2 i den europeiska mediefrihetsförordningen får medlemsstaterna, inbegripet deras nationella tillsynsmyndigheter och tillsynsorgan, inte ingripa i eller försöka påverka redaktionella praxis och redaktionella beslut av leverantörer av medietjänster. Denna artikel i förordningen har tillämpats från och med den 8 februari 2025. Övervakningen av öppenheten och effektiviteten i användningen av offentliga medel innebär inte att förvaltningsrådet har behörighet att ingripa i till exempel den dagliga programverksamheten eller det redaktionella beslutsfattandet. De ansvariga redaktörerna ska även i fortsättningen i enlighet med 4 § 3 mom. i yttrandefrihetslagen besluta om innehållet i Rundradions nätpublikationer och program.

Förvaltningsrådet ska rapportera om sin övervakning av öppenheten och effektiviteten i användningen av offentliga medel som en del av årsberättelsen enligt 2 mom. i denna paragraf. Förvaltningsrådets tillsynsuppgift påverkar inte bolagets styrelses ansvar enligt 6 kap. 2 § i aktiebolagslagen (624/2006) för att ordna tillsynen över bolagets bokföring och medelsförvaltningen på behörigt sätt och inte heller Transport- och kommunikationsverkets ekonomiska tillsynsuppgifter och skyldigheter enligt 12 a och 12 b § i Rundradiolagen.

Enligt artikel 5.4 i mediefrihetsförordningen ska medlemsstaterna utse en eller flera oberoende myndigheter eller ett eller flera oberoende organ eller införa mekanismer som är fria från politiskt inflytande från regeringar för att övervaka tillämpningen av skyddsmekanismerna för oberoendet hos leverantörer av public service-medier. Resultaten av den övervakningen ska göras tillgängliga för allmänheten. I Finland är det ändamålsenligt att Rundradions oberoende allmännyttiga verksamhet (artikel 5.1), utnämningen och entledigandet av ansvariga redaktörer (artikel 5.2) samt tillräckligheten, hållbarheten och förutsebarheten i fråga om finansieringen av Rundradion (artikel 5.3) övervakas av förvaltningsrådet som en del av förvaltningsrådets nuvarande uppgifter. Denna tillsynsuppgift innebär inte att förvaltningsrådet har befogenhet att ingripa i programverksamhetens innehåll eller i det redaktionella beslutsfattandet.

Förvaltningsrådet ska rapportera om resultaten av övervakningen som en del av den årsberättelse som lämnas till riksdagen.

På förvaltningsrådet ankommer enligt 1 mom. 3 punkten i denna paragraf att se till och övervaka att uppgifter som hör till den programverksamhet som bedrivs i allmännyttigt syfte blir fullgjorda, vilket i praktiken motsvarar övervakning av kraven enligt artikel 5.1 i mediefrihetsförordningen. Förvaltningsrådet ansvarar i enlighet med 1 mom. 1 punkten i denna paragraf också för att välja och entlediga styrelsen. Om styrelsen har brutit mot den i denna proposition föreslagna 6 d § om valet och entledigandet av en ansvarig redaktör, ska förvaltningsrådet beakta detta i samband med entledigandet av styrelsen. Förvaltningsrådet kan övervaka finansieringens tillräcklighet, hållbarhet och förutsebarhet som en del av den övervakning av öppenheten och effektiviteten i användningen av offentliga medel som ankommer på förvaltningsrådet genom denna proposition samt övervakningen av att uppgifter som hör till den programverksamhet som bedrivs i allmännyttigt syfte blir fullgjorda. Genom dessa tillsynsuppgifter får förvaltningsrådet information om att finansieringen av bolaget är tillräcklig för att fullgöra och utvecklas i uppgiften att bedriva allmännyttig verksamhet på det sätt som mediefrihetsförordningen förutsätter. Finansieringens förutsebarhet tryggas dessutom av den etablerade traditionen med parlamentariskt beslutsfattande. Den parlamentariska Rundradioarbetsgruppen ansåg i sitt betänkande att det är viktigt att beslutsfattandet om Rundradion även i fortsättningen sker parlamentariskt.

6 c §. Styrelsen. Till 3 mom. fogas en ny 3 punkt, enligt vilken styrelsen ska välja och entlediga bolagets ansvariga redaktörer och fastställa ansvarsfördelningen mellan dem. Det föreslagna tillägget hänför sig till den föreslagna nya 6 d § i vilken det föreskrivs om grunderna för valet och entledigandet av en ansvarig redaktör. Genom det tillägg som föreslås i momentet föreskrivs det om förfarandet för valet och entledigandet av en ansvarig redaktör på det sätt som förutsätts i artikel 5.2 i mediefrihetsförordningen.

Den gällande 3, 4 och 5 punkten i momentet flyttas till följd av den nya punkten ett nummer vidare i förteckningen. Det föreslås inga ändringar i dessa punkter i momentet, med undantag för en lagteknisk ändring i momentets nya 6 punkt. Omnämmandet av Kommunikationsverket uppdateras som en teknisk ändring så att i punkten används verkets nuvarande namn Transport- och kommunikationsverket.

6 d §. Ansvarig redaktör. I paragrafen finns på det sätt som mediefrihetsförordningen förutsätter bestämmelser om kriterier för utnämning och entledigande av ansvariga redaktörer. Enligt 4 § i yttrandefrihetslagen ska den ansvariga redaktören leda och övervaka det redaktionella arbetet och besluta om innehållet i en publikation eller ett program samt sköta övriga uppgifter som ankommer på den ansvariga redaktören enligt den lagen. Med stöd av yttrandefrihetslagen beslutar och ansvarar de ansvariga redaktörerna för Rundradions publikationer och innehåll, och under beredningen har det ansetts att de ansvariga redaktörerna utgör den hos Rundradion högsta beslutande instans för redaktionellt beslutsfattande som avses i skäl 31 i ingressen till mediefrihetsförordningen.

Till ansvarig redaktör enligt 4 § i yttrandefrihetslagen ska enligt 1 mom. väljas en person som har med tanke på den ansvariga redaktörens uppgiftsområde tillräcklig och mångsidig erfarenhet av redaktionellt arbete och av ledning av en organisation som utför redaktionellt arbete. Syftet med kravet på erfarenhet är att trygga en tillräcklig yrkesskicklighet vad gäller ledningen av en redaktionell organisation och att säkerställa de redaktionella

publikationsbeslutens oberoende. Dessutom ska den ansvariga redaktören uppfylla kraven i 4 § 2 mom. i yttrandefrihetslagen, det vill säga vara en person som har fyllt femton år och som inte är försatt i konkurs eller har begränsad handlingsbehörighet. För tydlighetens skull ska det i paragrafen konstateras att bolaget kan ha flera ansvariga redaktörer. I nuläget har Rundradion ansvariga redaktörer för nyhets- och aktualitetsverksamhet, kreativt innehåll, Svenska Yle, Yle Sápmi och andaktsprogram. Paragrafen ska också tillämpas om bolagets verkställande direktör är ansvarig redaktör.

Enligt det föreslagna 2 mom. kan en ansvarig redaktörs anställningsförhållande inte upphävas på den grunden att den ansvariga redaktören har utövat sin redaktionella beslutanderätt, om det inte med tanke på bolaget är uppenbart oskäligt att den ansvariga redaktörens uppdrag fortsätter. Syftet med momentet är att främja ansvariga redaktörers självständighet och oberoende och att betona att upphävandet av en ansvarig redaktörs anställningsförhållande inte får grunda sig på påtryckningar från aktörer utanför bolaget. Upphävande av anställningsförhållandet ska dock enligt momentet vara möjligt, om det med tanke på bolaget är uppenbart oskäligt att redaktörens uppdrag fortsätter. Till exempel en situation där en ansvarig redaktör allvarligt och upprepade gånger bryter mot lagstiftningen genom sina beslut om innehållet kan vara uppenbart oskäligt. En sådan försummelse av ansvariga redaktörers redaktionella ledningsuppgifter som medför att bolagets verksamhet störs allvarligt eller en situation där en ansvarig redaktör upprepade gånger fattar publiceringsbeslut som allvarligt skadar Rundradions tillförlitlighet och trovärdighet som en nyhetsskälla kan också vara uppenbart oskäligt. Vid bedömningen av vad som är uppenbart oskäligt ska gärningens art och klandervärdhet, hur ofta den upprepats samt de följder som den har för bolaget beaktas. Ju mer klandervärd gärningen är, desto mindre vikt behöver man fästa vid huruvida gärningen upprepats. I bedömningen bör dessutom beaktas yrkesmediernas och journalistikens samhälleliga betydelse när det gäller att oberoende av ämnet möjliggöra demokratisk kontroll av utövningen av offentlig makt och den öppna medborgardebatt som är nödvändig i ett demokratiskt samhälle. Yrkesjournalistik involverar ofta flertydiga gränsdragningssituationer i synnerhet i artiklar där det är fråga om granskande journalistik eller exceptionella händelser. Enbart en förundersökning, åtalsprövning, domstolsprocess eller brottmålsdom som beror på redaktionellt beslutsfattande eller brottets allvarlighetsgrad ska därför inte automatiskt betraktas som ett tecken på uppenbar oskälighet.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska till övriga delar arbetsavtalslagen (55/2001) tillämpas på upphävande av en ansvarig redaktörs anställningsförhållande. När en ansvarig redaktörs anställningsförhållande upphävs ska således grunderna för uppsägning enligt 7 kap. i den lagen beaktas i sin helhet, inklusive förbjudna uppsägningsgrunder, samt det särskilda uppsägningsskyddet för en gravid eller familjeledig arbetstagare. Bestämmelser om hävning av arbetsavtal finns i 8 kap. i den lagen och bestämmelser om förfarandet vid upphävande av arbetsavtal finns i 9 kap. i den lagen. På entledigande av ansvariga redaktörer ska i tvister som gäller upphävande av ett arbetsavtal tillämpas omvänd bevisbörda som etablerats som processregel och skadeståndsskyldigheten enligt 12 kap. 2 § i arbetsavtalslagen. Enligt 13 kap. 9 § i arbetsavtalslagen ska talan om en fordran i princip väckas inom två år från det att anställningsförhållandet upphörde.

Enligt artikel 5.2 i mediefrihetsförordningen ska ett beslut om entledigande kunna prövas rättsligt. Beslut om entledigande ska enligt den artikeln vara vederbörligen motiverade och ska på förhand meddelas de berörda personerna. Ett ärende som gäller upphävande av ett anställningsförhållande kan föras till domstol för prövning och skyldigheterna att motivera och

meddela beslut är direkt tillämpliga med stöd av förordningen, och därför föreslås det inga bestämmelser om dem i paragrafen.

Genom paragrafen genomförs artikel 5.2 i mediefrihetsförordningen.

7 §. Allmännyttig verksamhet. I 2 mom. 7 punkten tas det in ett omnämnande av beredskap att utöver televisions- och radioverksamheten även sköta annan informationsförmedling under undantagsförhållanden. Ändringen utvidgar Rundradions skyldighet att ha beredskap till att även gälla annan informationsförmedling än enbart televisions- och radioverksamheten och till att täcka exempelvis innehåll i textform samt eventuella nya framtida distributionskanaler. Rundradion kan i enlighet med 7 § 3 mom. 3 punkten i den gällande Rundradiolagen tillhandahålla de nödvändiga myndighetsmeddelanden i textform och de innehåll som beredskapen inför undantagsförhållanden förutsätter, utan att de har samband med en publikation som innehåller bolagets rörliga bild eller ljud. I och med den föreslagna ändringen ska det finnas beredskap både för att sköta televisions- och radioverksamheten och för att fortsätta publikationsverksamheten i textform under undantagsförhållanden. Befolkningens behov av tillförlitlig information ökar under undantagsförhållanden och det är viktigt att hela befolkningen har tillgång till allmännyttigt innehåll i så stor utsträckning som möjligt. Syftet med ändringen är dock inte att utvidga Rundradions uppgifter i anslutning till försörjningsberedskapen, utan att uppdatera punkten så att den motsvarar Rundradions nuvarande verksamhet och tekniska utveckling. Samtidigt preciseras det i punkten att bestämmelser om Rundradions skyldighet att förmedla myndighetsmeddelanden utfärdas genom förordning av statsrådet. I praktiken är de myndighetsmeddelanden som förmedlas varningsmeddelanden.

7 b §. Öppenhet. Lagens 7 b § ska ändras så att den gäller öppenheten i Rundradions verksamhet. I paragrafen ska Rundradion åläggas att främja öppenheten i sin ekonomi och verksamhet. Syftet med bestämmelsen är att effektivisera öppenheten i bolagets ekonomi och verksamhet genom att betona bolagets egen aktivitet i främjandet av öppenheten i medelsanvändningen och verksamheten. Rundradions verksamhet finansieras med en skatt som tas ut av medborgarna och därför ska verksamheten vara öppen och transparent. I och med öppenhetsskyldigheten finns det tillgång till mångsidig och detaljerad information om bolagets verksamhet och användning av medel. Allmänhetens och intressentgruppernas möjligheter att utvärdera Rundradions användning av resurser förbättras i och med att bolagets verksamhet blir mer öppen och transparent. I praktiken kan Rundradion främja öppenheten och transparensen i sin verksamhet till exempel genom att tillgängliggöra bolagets kostnader per avdelning och enhet i större utsträckning än i nuläget och genom att mer detaljerat än i nuläget specificera bolagets personalkostnader samt kostnaderna för innehåll, distribution och digital tjänsteutveckling. Informationen ska offentliggöras så att den är lättillgänglig för mottagarna, till exempel på Rundradions webbplats.

Öppenheten i ekonomin och verksamheten ska dock främjas endast till den del det är möjligt inom ramen för den gällande lagstiftningen, såsom lagstiftningen om källskydd, upphovsrätt och skydd av företagshemligheter. Syftet med bestämmelsen är således inte att förplikta Rundradion att tillgängliggöra till exempel sådan information vars offentliggörande kan försämra bolagets redaktionella oberoende eller källskyddet och rätten till anonymitet enligt 16 § i yttrandefrihetslagen eller begränsa bolagets möjligheter att skaffa olika innehåll som hör till Rundradions allmännyttiga uppdrag. Information som inte behöver tillgängliggöras eller

offentliggöras enligt bestämmelsen är till exempel handlingar som gäller Rundradions journalistiska innehållsproduktion.

7 c §. Särredovisning av utbudet. Till följd av ändringen av 7 b § blir den gällande 7 b § om särredovisning av utbudet ny 7 c §. Det föreslås inga ändringar i paragrafens innehåll.

12 a §. Transport- och kommunikationsverkets ekonomiska tillsynsuppgifter. I paragrafens rubrik och paragraftexten ändras omnämningarna av Kommunikationsverket till omnämningen av Transport- och kommunikationsverket. I paragrafens 1 och 3 mom. ändras dessutom hänvisningarna till 7 a § till hänvisningar till 7 c §. Transport- och kommunikationsverkets ekonomiska tillsynsuppgifter gäller särredovisning av utbudet och genom ändringen korrigeras ett hänvisningsfel i lagen samt uppdateras hänvisningen så att den motsvarar den ändrade paragrafnumreringen. Ändringarna är av teknisk natur, och inga ändringar föreslås i paragrafens innehåll.

12 b §. Berättelse till Transport- och kommunikationsverket. Omnämningarna av Kommunikationsverket i paragrafens rubrik och i paragraftexten ändras som en teknisk ändring till omnämningen av Transport- och kommunikationsverket.

8 Ikraftträdande

Lagen avses träda i kraft den 8 augusti 2025.

9 Förhållande till andra propositioner

9.1 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till regeringens proposition med förslag till lagstiftning som genomför den europeiska mediefrihetsförordningen. Avsikten är att den regeringspropositionen ska överlämnas till riksdagen samtidigt som denna regeringsproposition. Båda propositionerna har beretts vid kommunikationsministeriet.

10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

10.1 Yttrandefrihet

Enligt artikel 5.2 i mediefrihetsförordningen ska medlemsstaterna säkerställa att förfarandena för utnämning och entledigande av verksamhetschefen eller styrelseledamöterna för leverantörer av public service-medier syftar till att garantera oberoendet hos leverantörerna av public service-medier. Artikel 5 innehåller närmare krav avseende kriterierna och förfarandena för utnämning och entledigande. Det närmare innehållet i kriterierna och förfarandena omfattas dock av den nationella prövningsrätten. Likaså omfattar den nationella prövningsrätten fastställande av på vilka aktörer de kriterier och förfaranden som det hänvisas till ovan ska tillämpas.

Bestämmelserna enligt mediefrihetsförordningen är av betydelse med tanke på yttrandefriheten. I skäl 28 i ingressen till förordningen konstateras det att avsaknad av garantier för oberoendet hos leverantörer av public service-medier, eller otillräckliga sådana, skulle kunna leda till bristande stabilitet i finansieringen och därmed utsätta leverantörer av public service-medier för

risken för politisk kontroll eller ytterligare politisk kontroll. Det skulle enligt skäl 28 kunna leda till fall av partisk rapportering eller partisk mediebevakning från leverantörer av public service-medier, regeringars inblandning i utnämningen eller entledigandet av deras ledning eller godtyckliga justeringar eller instabil finansiering av leverantörer av public service-medier. Allt detta inverkar negativt på tillgången till oberoende och opartiska medietjänster, vilket påverkar rätten till yttrandefrihet enligt artikel 11 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

I Finland har det av hävd ansetts att det viktigaste målet för den allmännyttiga rundradioverksamheten är att trygga individens yttrandefrihet enligt 12 § i grundlagen. Enligt 12 § 1 mom. i grundlagen har var och en yttrandefrihet och till yttrandefriheten hör rätten att framföra, sprida och ta emot information, åsikter och andra meddelanden utan att någon i förväg hindrar detta. Närmare bestämmelser om yttrandefriheten utfärdas genom lag. Bestämmelser om yttrandefrihet ingår också i flera internationella avtal som är förpliktande för Finland.

Det centrala syftet med yttrandefriheten är att skapa förutsättningar för att människor ska kunna delta i politisk och samhällsrelaterad verksamhet samt att möjliggöra en demokratisk kontroll av den offentliga maktutövningen och en öppen allmän debatt som är nödvändig i ett demokratiskt samhälle. Rätten att inhämta och ta emot information har blivit en allt viktigare del av yttrandefriheten. En förutsättning för detta är att informationen är tillgänglig och att den presenteras i en begriplig form.

Bestämmelser om den allmänna skyldigheten för det allmänna att se till att de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna tillgodoses finns i 22 § i grundlagen. I fråga om yttrandefriheten innebär detta i synnerhet att det allmänna ska skapa en sådan verksamhetsmiljö som stöder individens möjligheter att framföra och ta emot olika slag av information. I synnerhet i fråga om rundradioverksamhet har de specialvillkor som det allmänna ställer på rundradioverksamhet en central roll.

Den föreslagna regleringen anses vara oproblematisk med tanke på yttrandefriheten, eftersom regleringen inte påverkar omfattningen av Rundradions allmännyttiga verksamhet, dess innehåll och regleringen inte utgör ett föregripande hinder för utövandet av yttrandefriheten.

På de grunder som anförts ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan och eftersom förordningen om mediefrihet innehåller bestämmelser som föreslås bli kompletterade genom lag, föreläggs riksdagen följande lagförslag

Lag

om ändring av lagen om Rundradion Ab

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Rundradion Ab (1380/1993) 5 § 1 mom., 6 § 1 mom. 7 punkten, 6 c § 3 mom., 7 § 2 mom. 7 punkten samt 7 b, 12 a och 12 b §, av dem 6 § 1 mom. 7 punkten och 7 § 2 mom. 7 punkten sådana de lyder i lag 635/2005, 6 c § 3 mom. och 7 b § sådana de lyder i lag 436/2017 samt 12 a och 12 b § sådana de lyder i lag 474/2012, och
fogas till 6 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 635/2005, 474/2012 och 436/2017, en ny 8 punkt och till lagen nya 6 d och 7 c § som följer:

5 §

Förvaltningsrådet

Bolaget skall ha ett förvaltningsråd med högst 21 medlemmar.

6 §

Förvaltningsrådets uppgifter

På förvaltningsrådet ankommer att

- 7) övervaka förvaltningen av bolaget och till den ordinarie bolagsstämman ge ett yttrande med anledning av bokslutet och revisionsberättelsen,
 - 8) övervaka att de medel som anvisats för genomförandet av allmännyttig verksamhet används på ett öppet och effektivt sätt.
-

6 c §

Styrelsen

Styrelsen ska

- 1) välja och entlediga bolagets verkställande direktör samt fastställa dennes lön och andra till befattningen anslutna villkor; verkställande direktören får inte vara medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen,
- 2) välja och entlediga bolagets övriga högsta ledning samt fastställa ledningens löner och andra till befattningarna anslutna villkor,

- 3) välja och entlediga bolagets ansvariga redaktörer och fastställa ansvarsfördelningen mellan dem,
- 4) besluta om budgeten för det följande året,
- 5) sammankalla bolagsstämman och bereda de ärenden som ska behandlas vid stämman,
- 6) årligen lämna en berättelse till Transport- och kommunikationsverket över bolagets verksamhet.

6 d §

Ansvarig redaktör

Till ansvarig redaktör enligt 4 § i lagen om yttrandefrihet i masskommunikation (460/2003) ska väljas en person som utöver vad som föreskrivs i 2 mom. i den paragrafen också har med tanke på den ansvariga redaktörens uppgiftsområde tillräcklig och mångsidig erfarenhet av redaktionellt arbete och av ledningen av en organisation som utför redaktionellt arbete. Bolaget kan ha flera ansvariga redaktörer.

En ansvarig redaktörs anställningsförhållande kan inte avslutas på den grunden att den ansvariga redaktören har utövat sin redaktionella beslutanderätt, om det inte med tanke på bolaget är uppenbart oskäligt att den ansvariga redaktörens uppdrag fortsätter. Till övriga delar tillämpas arbetsavtalslagen (55/2001) på avslutande av en ansvarig redaktörs anställningsförhållande.

7 §

Allmännyttig verksamhet

Den programverksamhet som bedrivs i allmännyttigt syfte skall särskilt

7) förmedla myndighetsmeddelanden som anges närmare genom förordning av statsrådet och ha beredskap för att sköta televisions- och radioverksamheten samt annan informationsförmedling under undantagsförhållanden.

7 b §

Öppenhet

Bolaget ska främja öppenhet i sin ekonomi och verksamhet.

7 c §

Särredovisning av utbudet

Om bolaget tillhandahåller material som kommit till vid producerandet av allmännyttigt televisions- och radioprogramutbud någon annanstans än inom televisions- och radioverksamheten, ska bolaget särredovisa den allmännyttiga televisions- och radioverksamheten och den övriga allmännyttiga verksamheten.

Med särredovisning avses i denna paragraf att det för de särredovisade funktionerna per räkenskapsperiod ska uppgöras en resultaträkning och för den allmännyttiga verksamheten dessutom en balansräkning. Resultaträkningen och balansräkningen, som ska kunna härledas ur bolagets bokföring, ska göras upp enligt bokföringslagen (1336/1997).

Om bolaget i eget bruk tar material som producerats inom den allmännyttiga televisions- och radioverksamheten i syfte att tillhandahålla det någon annanstans än inom televisions- och radioverksamheten, ska det ske på samma villkor som när bolaget överlåter material för externt bruk.

12 a §

Transport- och kommunikationsverkets ekonomiska tillsynsuppgifter

Transport- och kommunikationsverket övervakar att 7 c, 8, 8 a och 12 § iakttas och att underprissättning och korssubventionering inte används.

Bolaget ska årligen före utgången av april lämna Transport- och kommunikationsverket sitt bokslut, resultaträkningarna och balansräkningarna för de särredovisade funktionerna tillsammans med bilagor och revisorernas utlåtande om särredovisningskalkylerna. Bolaget ska på Transport- och kommunikationsverkets begäran trots sekretessbestämmelserna också lämna andra uppgifter som behövs för tillsynen.

Om bolaget bryter mot bestämmelserna i 7 c, 8, 8 a eller 12 § eller denna paragraf, kan Transport- och kommunikationsverket ålägga bolaget att rätta sitt fel eller sin försummelse. Skyldigheten kan förenas med vite eller med hot om att den försummade åtgärden utförs på bolagets bekostnad.

Bestämmelser om vite och hot om tvångsutförande finns i viteslagen (1113/1990).

12 b §

Berättelse till Transport- och kommunikationsverket

Bolaget ska årligen före utgången av april lämna Transport- och kommunikationsverket en berättelse om de tjänster som tillhandahållits under det föregående kalenderåret. Berättelsen ska innehålla de uppgifter som behövs för Transport- och kommunikationsverkets tillsyn över televisions- och radioverksamheten.

Transport- och kommunikationsverket ska före utgången av september lämna statsrådet ett utlåtande om berättelsen och de bokslutshandlingar som avses i 12 a § 2 mom. Utlåtandet ska delges det riksdagsutskott som behandlar ärenden som gäller Rundradion Ab.

Denna lag träder i kraft den 20. _____

Helsingfors den 16 april 2025

Statsminister

Petteri Orpo

Kommunikationsminister Lulu Ranne

Lag

om ändring av lagen om Rundradion Ab

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Rundradion Ab (1380/1993) 5 § 1 mom., 6 § 1 mom. 7 punkten, 6 c § 3 mom., 7 § 2 mom. 7 punkten samt 7 b, 12 a och 12 b §, av dem 6 § 1 mom. 7 punkten och 7 § 2 mom. 7 punkten sådana de lyder i lag 635/2005, 6 c § 3 mom. och 7 b § sådana de lyder i lag 436/2017 samt 12 a och 12 b § sådana de lyder i lag 474/2012, och
fogas till 6 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 635/2005, 474/2012 och 436/2017, en ny 8 punkt och till lagen nya 6 d och 7 c § som följer:

Gällande lydelse

5 §

Förvaltningsrådet

Bolaget skall ha ett förvaltningsråd med 21 medlemmar.

6 §

Förvaltningsrådets uppgifter

På förvaltningsrådet ankommer att

7) övervaka förvaltningen av bolaget och till den ordinarie bolagsstämman ge ett yttrande med anledning av bokslutet och revisionsberättelsen.
(ny 8 punkt)

6 c §

Styrelsen

Styrelsen ska

Föreslagen lydelse

5 §

Förvaltningsrådet

Bolaget skall ha ett förvaltningsråd med *högst* 21 medlemmar.

6 §

Förvaltningsrådets uppgifter

På förvaltningsrådet ankommer att

7) övervaka förvaltningen av bolaget och till den ordinarie bolagsstämman ge ett yttrande med anledning av bokslutet och revisionsberättelsen,
8) övervaka att de medel som anvisats för genomförandet av allmännyttig verksamhet används på ett öppet och effektivt sätt.

6 c §

Styrelsen

Styrelsen ska

Gällande lydelse

1) välja och entlediga bolagets verkställande direktör samt fastställa dennes lön och andra till befattningen anslutna villkor; verkställande direktören får inte vara medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen,

2) välja bolagets övriga högsta ledning samt fastställa ledningens löner och andra till befattningarna anslutna villkor,

3) besluta om budgeten för det följande året,

4) sammankalla bolagsstämman och bereda de ärenden som ska behandlas vid stämman,

5) årligen lämna en berättelse till Kommunikationsverket över bolagets verksamhet.

(ny 6 punkt)

Föreslagen lydelse

1) välja och entlediga bolagets verkställande direktör samt fastställa dennes lön och andra till befattningen anslutna villkor; verkställande direktören får inte vara medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen,

2) välja *och entlediga* bolagets övriga högsta ledning samt fastställa ledningens löner och andra till befattningarna anslutna villkor,

3) *välja och entlediga bolagets ansvariga redaktörer och fastställa ansvarsfördelningen mellan dem,*

4) *besluta om budgeten för det följande året,*

5) *sammankalla bolagsstämman och bereda de ärenden som ska behandlas vid stämman,*

6) *årligen lämna en berättelse till Transport- och Kommunikationsverket över bolagets verksamhet.*

(ny 6 d paragraf)

6 d §

Ansvarig redaktör

Till ansvarig redaktör enligt 4 § i lagen om yttrandefrihet i masskommunikation (460/2003) ska väljas en person som utöver vad som föreskrivs i 2 mom. i den paragrafen också har med tanke på den ansvariga redaktörens uppgiftsområde tillräcklig och mångsidig erfarenhet av redaktionellt arbete och av ledningen av en organisation som utför redaktionellt arbete. Bolaget kan ha flera ansvariga redaktörer.

En ansvarig redaktörs anställningsförhållande kan inte avslutas på den grunden att den ansvariga redaktören har utövat sin redaktionella beslutanderätt, om det inte med tanke på bolaget är uppenbart oskäligt att den ansvariga redaktörens uppdrag fortsätter. Till övriga delar tillämpas arbetsavtalslagen (55/2001) på avslutande av en ansvarig redaktörs anställningsförhållande.

Gällande lydelse

7 §

Allmännyttig verksamhet

Den programverksamhet som bedrivs i allmännyttigt syfte skall särskilt

7) förmedla myndighetsmeddelanden som anges närmare genom förordning och ha beredskap för att sköta televisions- och radioverksamheten under undantagsförhållanden.

7 b §

Särredovisning av utbudet

Om bolaget tillhandahåller material som kommit till vid producerandet av allmännyttigt televisions- och radioprogramutbud någon annanstans än inom televisions- och radioverksamheten, ska bolaget särredovisa den allmännyttiga televisions- och radioverksamheten och den övriga allmännyttiga verksamheten.

Med särredovisning avses i denna paragraf att det för de särredovisade funktionerna per räkenskapsperiod ska uppgöras resultaträkning och för den allmännyttiga verksamheten dessutom balansräkning. Resultaträkningen och balansräkningen, som ska kunna härledas ur bolagets bokföring, ska i tillämpliga delar göras upp enligt bokföringslagen (1336/1997).

Om bolaget i eget bruk tar material som producerats inom den allmännyttiga televisions- och radioverksamheten i syfte att tillhandahålla det någon annanstans än inom televisions- och radioverksamheten, ska det ske på samma villkor som när bolaget överlåter material för externt bruk.

Föreslagen lydelse

7 §

Allmännyttig verksamhet

Den programverksamhet som bedrivs i allmännyttigt syfte skall särskilt

7) förmedla myndighetsmeddelanden som anges närmare genom förordning *av statsrådet* och ha beredskap för att sköta televisions- och radioverksamheten *samt annan informationsförmedling* under undantagsförhållanden.

7 b §

Öppenhet

Bolaget ska främja öppenhet i sin ekonomi och verksamhet.

Gällande lydelse

(ny 7 c paragraf)

Föreslagen lydelse

7 c §

Särredovisning av utbudet

Om bolaget tillhandahåller material som kommit till vid producerandet av allmännyttigt televisions- och radioprogramutbud någon annanstans än inom televisions- och radioverksamheten, ska bolaget särredovisa den allmännyttiga televisions- och radioverksamheten och den övriga allmännyttiga verksamheten.

Med särredovisning avses i denna paragraf att det för de särredovisade funktionerna per räkenskapsperiod ska uppgöras en resultaträkning och för den allmännyttiga verksamheten dessutom en balansräkning. Resultaträkningen och balansräkningen, som ska kunna härledas ur bolagets bokföring, ska göras upp enligt bokföringslagen (1336/1997).

Om bolaget i eget bruk tar material som producerats inom den allmännyttiga televisions- och radioverksamheten i syfte att tillhandahålla det någon annanstans än inom televisions- och radioverksamheten, ska det ske på samma villkor som när bolaget överlåter material för externt bruk.

12 a §

Kommunikationsverkets ekonomiska tillsynsuppgifter

Kommunikationsverket övervakar att 7 a, 8, 8 a och 12 § iakttas och att underprissättning och korssubventionering inte används.

Bolaget ska årligen före utgången av april lämna Kommunikationsverket sitt bokslut, resultaträkningarna och balansräkningarna för de särredovisade funktionerna tillsammans med bilagor och revisorernas utlåtande om särredovisningskalkylerna. Bolaget ska på Kommunikationsverkets begäran trots sekretessbestämmelserna också lämna andra uppgifter som behövs för tillsynen.

12 a §

Transport- och kommunikationsverkets ekonomiska tillsynsuppgifter

Transport- och kommunikationsverket övervakar att 7 c, 8, 8 a och 12 § iakttas och att underprissättning och korssubventionering inte används.

Bolaget ska årligen före utgången av april lämna *Transport- och kommunikationsverket* sitt bokslut, resultaträkningarna och balansräkningarna för de särredovisade funktionerna tillsammans med bilagor och revisorernas utlåtande om särredovisningskalkylerna. Bolaget ska på *Transport- och kommunikationsverkets*

Gällande lydelse

Om bolaget bryter mot bestämmelserna i 7 a, 8, 8 a, 12 och 12 a §, kan Kommunikationsverket ålägga bolaget att rätta sitt fel eller sin försummelse. Skyldigheten kan förenas med vite eller med hot om att den försummade åtgärden utförs på bolagets bekostnad.

Bestämmelser om vite och hot om tvångsutförande finns i viteslagen (1113/1990).

12 b §

Berättelse till Kommunikationsverket

Bolaget ska årligen före utgången av april lämna Kommunikationsverket en berättelse om de tjänster som tillhandahållits under det föregående kalenderåret. Berättelsen ska innehålla de uppgifter som behövs för Kommunikationsverkets tillsyn över televisions- och radioverksamheten.

Kommunikationsverket ska före utgången av september lämna statsrådet ett utlåtande om berättelsen och de bokslutshandlingar som avses i 12 a § 2 mom. Utlåtandet ska delges det riksdagsutskott som behandlar ärenden som gäller Rundradion Ab.

Föreslagen lydelse

begäran trots sekretessbestämmelserna också lämna andra uppgifter som behövs för tillsynen.

Om bolaget bryter mot bestämmelserna i 7 c, 8, 8 a eller 12 § eller denna paragraf, kan *Transport- och kommunikationsverket* ålägga bolaget att rätta sitt fel eller sin försummelse. Skyldigheten kan förenas med vite eller med hot om att den försummade åtgärden utförs på bolagets bekostnad.

Bestämmelser om vite och hot om tvångsutförande finns i viteslagen (1113/1990).

12 b §

*Berättelse till **Transport- och kommunikationsverket***

Bolaget ska årligen före utgången av april lämna *Transport- och kommunikationsverket* en berättelse om de tjänster som tillhandahållits under det föregående kalenderåret. Berättelsen ska innehålla de uppgifter som behövs för *Transport- och kommunikationsverkets* tillsyn över televisions- och radioverksamheten.

Transport- och kommunikationsverket ska före utgången av september lämna statsrådet ett utlåtande om berättelsen och de bokslutshandlingar som avses i 12 a § 2 mom. Utlåtandet ska delges det riksdagsutskott som behandlar ärenden som gäller Rundradion Ab.